

Els incontrolats no lluiten al peu de les barricades, cara a cara, noblement, sinó, darrera la cantonada, esperant el pas de la víctima indefensa.

PORTANTVEU DEL P.O.U.M. I DE LA J.C.I. A LES COMARQUES GIRONINES

Segona Epoca. Any II. Núm. 149.

Girona, dilluns, 10 de maig de 1937

EDICIÓ DE LA TARDA

Franqueig concertat

## Resposta a la burocràcia psuquista

### La Comissió Executiva de la U.G.T. ordena a totes les seccions:

la màxima serenitat i l'establiment de relacions de cordialitat i respecte amb TOTS els elements sindicals i polítics, i que es nequin EN ABSOLUT a adoptar determinacions de tipus individual.

## EL CAS INSÓLIT



— Què ha passat?  
— Una dona que diu que s'ha tallat un dit, llescant pa i

## Editorial

# La nostra posició

La premsa contrarrevolucionària de casa nostra s'ha escandalitzat de la digna posició adoptada pel P.O.U.M. arran dels fets de Barcelona. I no manca, naturalment, qui vol portar les acusacions endavant fins a fer-nos responsables de la tragèdia.

Aprofitar qualsevol avinentesa per derivar les aigües cap el seu molí és tàctica sobrerament coneguda. Els fets són com són i fills de les causes llurs. Els que tenen més interès en desdibuixar-los són els que en un examen seré de consciència es sentirien peneditos com a culpables únics de la sang vessada.

No és de bona llei cercar en un cap de ture la responsabilitat d'una protesta genuïnament de masses.

S'equivoquen de mig a mig els que qualifiquen, despectivament, la magnífica reacció de la classe treballadora com un putsch intrascendent.

Sols la ignorància o la mala fe poden fer-ho.

El putsch té un cervell i uns objectius de conquesta; té una brúixola que orienta. És un moviment ordenat pel capítell responsable d'una organització. Té, doncs, un subjecte que guia, que mana, i uns contingents que obeeixen.

Les característiques capitals del "putsch" són la presència d'aquest òrgan director, o sigui del partit responsable, i l'absència de les masses. Els "putschs" no és mai un moviment de masses. Les causes d'aquest abstencionisme radiquen o bé en la manca d'un clima revolucionari (el 8 de gener del 1933, per exemple) o bé en la manca d'un lligam de coordinació entre el partit i les masses malgrat l'existència d'aquell clima (la insurrecció comunista alemanya de l'any 1921, n'és una prova).

El putsch no és ni pot ésser una revolta espontània, ans al contrari és filla de la reflexió i del càlcul.

L'antitesi del putsch és el moviment de masses.

Orfes d'una direcció, els moviments de masses no tenen altra brúixola que l'instint de classe. No és cap partit que el decreta. Neixen espontàniament.

Qui ordenà, per exemple, el 18 de març del 1871, que els explotats de París es llancesin al carrer al crit de: "Visca la Comuna!"?

Qui ordenà que el proletariat barceloní escrigués aquesta magnífica pàgina de la Història coneguda per la Setmana Tràgica?

Qui ordenà la ràpida mobilització del proletariat barceloní, el 19 de juliol de l'any passat?

Qui ha ordenat que cent mil obrers construïssin barricades i empenguessin una dura lluita contra una part de la força pública i contra els instigadors reformistes?

Els moviments de masses són reaccions provocades.

Les temptatives de Thierz per tal de desarmar els obrers provocà les glorioses jornades de la Comuna.

La Setmana Tràgica fou la resposta a una política semi-feudal insuportable.

La rebel·lió feixista provocà l'aixecament de l'heroic 19 de juliol.

Els fets de Barcelona són el fruit d'una conducta governamental contrarrevolucionària i la resposta contundent a la provocació d'Aiguader i Rodríguez Salas en pretendre foragitar de la Telefònica el Comitè de Control C.N.T.-U.G.T.

Els que avui s'escandalitzen per la sorpresa són els mateixos que aplaudien fervorosament l'expulsió del P.O.U.M. del Govern de la Generalitat, la incautació de l'emissora i de la impremta madrilenya, la suspensió de "C.N.T.", de "Nosotros", de "Castilla Libre", de "La Batalla", l'empressonament del Comitè confederal d'Euskadi, la implantació de la censura política, la dissolució de les Milícies de reserva i dels Comitès antifeixistes, la substitució dels Tribunals Populars per Tribunals de Magistrats i juristes, la projectada supressió de les Patrulles de Control...

Negar el caràcter de masses al moviment del proletariat barceloní és una falsedat tan immensa com la d'atribuir-ne al P.O.U.M. la seva paternitat.

La nostra posició és ben clara.

Proclamem que ningú el decretà, però, una vegada iniciat, el deure ineludible del P.O.U.M. era prestar-li el seu concurs i el seu suport.

Quan les masses s'aixequen —afirma Marx— una plena justificació les impulsa.

## El local del P. S. U.

### Una informació errònia

Per una errònia informació, el nostre fraternal colega "La Batalla" deia, en la seva edició d'ahir, que els locals de la delegació d'Estat Català i del P. S. U. havien estat ocupats pels obrers en armes.

Pel que fa al local d'Estat Català, la informació és certa. No així quant al P. S. U. L'incident ocorregut amb motiu de la sustracció dels sacs de sorra per individus que els transportaven a l'interior de l'estatge social del P. S. U., fou ressenyat per L'ESPURNA amb l'objectivitat deguda.

"Front" intenta treure profit de l'equivocada informació. Hem de dir-li que, en nosaltres, no existí ni remotament el propòsit que suposa. I afegirem que procurarem que no existís per part de ningú.

I per a acabar. Estem disposats a no tolerar que ningú ens carregui el mort. La nostra posició ha estat abastament fixada. I els fets són tan tossuts que resulta impossible desfigurar-los.

LLEGIU a tercera plana la informació de Port-Bon

## ...mentre els obrers de París tinguessin les armes.

Thierz, nou Cap del Govern, hagué de comprendre que la dominació de les classes posseïdores--grans terratinents i capitalistes--corria un constant perill mentre els obrers de París tinguessin les armes. Per aixó, llur primer acte fou la temptativa per tal de desarmar-los. El 18 de març envià tropes de línia amb l'ordre de robar a la Guàrdia Nacional l'artilleria que era de la seva pertinència puix havia estat construïda durant el setge de París i pagada per subscripció pública. La temptativa no prosperà: París es preparà com un sol home a la defensa i esclatà la guerra entre París i el Govern francès, instal·lat a Versalles.

LA GUERRA CIVIL A FRANÇA.--Introducció per Frederic Engels

# Dos obrers assassinats

a Lleida: un de la C.N.T. i un altre del P.O.U.M.

## Antoni Vidal camarada exemplar

Un altre crim s'ha comès contra el proletariat revolucionari. En terres de Lleida han estat covardament assassinats un militant de la C.N.T. i un militant del P.O.U.M. A la matinada del dissabte foren trobats morts a la carretera de Madrid a França, a les proximitats del lloc conegut per Hostal de la Vall, Salvador Calavera Ortiz, afiliat a la C.N.T., i Antoni Vidal, militant del P.O.U.M., que presentava una ferida per bala al pols dret.

El camarada Antoni Vidal era un antic militant del nostre Partit. Un excel·lent camarada, que havia complert sempre fidelment amb els seus deures de revolucionari, de comunista. A l'organització sindical ferroviària havia actuat en tot moment d'acord amb els interessos de la classe treballadora, i dins de la secció lleidatana del P.O.U.M. era profundament apreciat per la seva abnegació, pel seu coratge i per la seva lleialtat. Havia estat cap del Parc Mòbil del P.O.U.M. a Lleida.

Aquest doble assassinat ha provocat a Lleida gran indignació.

Les representacions obreres de Lleida han expressat, ahir tarda, per mitjà de la ràdio, la seva més enèrgica protesta davant el criminal atemptat.

Des d'aquestes columnes hem d'unir la nostra veu emocionada i severa contra aquesta vilesa, con-

tra aquest repugnant crim comès a la persona d'aquests dos lluitadors proletaris, covardament assassinats.

Es inútil que s'intenti acovardar el proletariat. Fets com el que ressenyem no serviran més que per a augmentar encara la seva capacitat combativa, llur decisió de triomf.

### Com fou portat a cap el criminal atemptat

Els dos obrers estaven de servei en un dipòsit de gasolina, dedicats al transport de guerra. El fet ocorregué de la següent manera: A dos quarts de cinc del matí es presentà en el dipòsit un automòbil, del qual baixaren quatre individus armats amb fusells i obligaren l'encarregat a aixecar els braços. Després de fer-li indicar on era l'encarregat dels tiquets, feren pujar tots dos obrers al cotxe i marxaren cap a la carretera de Saragossa, en direcció a Fraga. En arribar al lloc conegut per Creu de la Vall, els mataren.

A l'acte de l'enterrament hi han estat representades totes les organitzacions polítiques i sindicals antifeixistes. Estat Català, Esquerra Republicana, UGT, CNT, POUM, Izquierda Republicana i Acció Catalana.

El seguici desfilà pels principals carrers de la capital, i constituí una grandiosa manifestació de dol.

Totes les organitzacions polítiques i sindicals donaren consignes condemnant aquests assassinats comesos en les persones dels dos obrers revolucionaris.

Consignes del P. O. U. M. i J. C. Ibèrica.

"La Internacional".  
Editorial de "L'Espurna". Lectura d'un capítol del fullet. "El comunisme i el problema sexual".  
Informació de Catalunya i de la resta d'Espanya.

Noticiari del Partit i de la J. C. Ibèrica.

"La Jove Guàrdia".

\*\*\*

Sumari del diari parlat L'Espurna per demà dimarts.

Consignes del P. O. U. M. i J. C. Ibèrica.

"La Internacional".  
Editorials de "La Batalla" i de "L'Espurna".

Parlament per una companyia del Secretariat Femení.

Informació dels Fronts, (servei especial d'última hora).

Informació de Catalunya, de la resta d'Espanya i dels Fronts de Guerra (servei especial d'última hora).

Noticiari del Partit i de la J. C. Ibèrica.

"La Jove Guàrdia".

**Documents que han de conèixer tots els militants i simpatitzants del P.O.U.M.**

**RESOLUCIONES DEL PLENO DEL COMITE CENTRAL AMPLIADO** 30 cèntims

**LA POLITICA MILITAR DEL P.O.U.M.** 30 cèntims

**EDITORIAL MARXISTA**  
Baños Nuevos, 16 Barcelona

**QUE ES EL COMUNISMO**  
Acaba de ponerse a la venta este folleto, por Berdnikov.  
30 céntimos, Deseuento a los corresponsales.  
Editorial Marxista  
Baños Nuevos, 16 Barcelona

Se ha puesto a la venta:  
**LENIN EN PARIS**  
por Alin, Precio: Una peseta  
Descuento a los corresponsales  
Editorial Marxista  
Baños Nuevos, 16 Barcelona

Acaba de aparecer:  
**LA LUCHA CONTRA EL PELIGRO DE GUERRA**  
por N. Lenin, Precio: 75 céntimos.

## VIDA DEL PARTIT

**Socors Roig del POUM**

Es notifica a tots els delegats del Socors Roig a les Cèl·les, que ja ha arribat el número 6 de la Revista del Socors Roig.

Podeu passar a recollir-la cada dia de 6 a 8 de la vetlla.  
El Secretariat.

**Diari parlat L'ESPURNA**

Portantveu del P. O. U. M. i de la J. C. I.  
Emissions a un quart de vuit del vespre.  
Sumari corresponent a l'emissió de dilluns a un quart de vuit del vespre.

timos. Descuento a los corresponsales.  
Editorial Marxista  
Baños Nuevos, 16 Barcelona

Acaba de aparecer el interesante folleto:  
**COMUNISMO Y MATRIMONIO**  
Por Riazanov, 30 céntimos. Descuento a los corresponsales.  
Editorial Marxista  
Baños Nuevos, 16 Barcelona

Se ha puesto a la venta:  
**LA PRIMERA CONSTITUCION BOLCHEVIQUE**  
30 céntimos, Descuento a los corresponsales.  
Editorial Marxista  
Baños Nuevos, 16 Barcelona

## El Congrés del nostre Partit

Per al dia 22 de maig està anunciat el II Congrés del nostre Partit. Fa prop de dos anys que es celebrà el primer, encara en plena repressió, en la clandestinitat. De llavors ençà, s'han produït al nostre país aconeteixements trascendents en els que tots els partits i organitzacions han estat posades a prova.

El nostre partit, dins de pocs dies, va analitzar llur actuació, la de tots els seus organismes al curs d'aquets període tan ric en aconeteixements i en experiències, i va a determinar la seva línia de conducta pel futur.

El Congrés durarà probablement una setmana, i en ell es discutiran ampliament totes les qüestions que figuren a l'ordre del dia, com correspon a un Partit viu, que es regeix de conformitat a la voluntat de la majoria de llurs components.

A cap afiliat del nostre Partit se li amagarà la importància del Congrés proper a reunir-se. Estem segurs que tots estudiaran amb tot el màxim interès els problemes plantejats i que contribuiran amb llur crítiques i llurs suggeriments a elaborar la línia de conducta que ha de seguir el nostre Partit al futur immediat.

# NOTICIARI

El ciutadà Anton Torregrosa Fe- noy, natural de Denia (València), fa lliurament a l'Assistència Social, d'una quantitat de taronges en destí a la Beneficència.  
L'alcaldia ha agraït aquesta donació espontània que revela els bons sentiments d'humanisme del dit Torregrosa.

La nena Conxita Oliveras Mas- salla, fa a mans de l'Alcaldia, un moneder amb una quantitat en metàl·lic lo que es lliurarà tot al qui acrediti que li pertany.

En Joan Cabarrocas 2 claus grosses amb un cordill trobades al quilòmetre 3 de la Carretera de Cassà.

Han estat atesos al D. M. per el metge En Ros Simó, Joan Escudé Pairet, de 26 anys, domiciliat a Pla de Ter, presenta ferida per desgarrro regió cervical anterior, per accident d'auto, i Ramon Notje Esteba de 26 anys, de Bescanó, ferida incisa respectiva superciliar esquerra, per lo mateix.

Per el metge Josep M. Butinyà, fou curat Ramon Pèerz Boadella, de 17 anys, ferida incisa en la regió tenar dreta, per haver-se-li trencat una ampolla, i Albert Buxaleu Lladós, de 33 anys, de la Caserna d'Infanteria, ferida incisa en la cara externa del braç esquerra, al topar amb un vidre. Per En Marian Orri, Josep Joan Oix de 18 anys, domiciliat a Palau Sacosta mas "Sagué", erosions a la cara i braç esquerra, per haver caigut de la bicicleta que muntava.

El Comissari d'Ordre Públic, Amadeu Oliva ha marxat aquest matí a Barcelona, per a resoldre assumptes relacionats amb la comissaria que ell detenta.  
Serà de retorn avui mateix.

**Ràdio Girona**  
EMISSIÓ DE NIT

A les 19. — Obertura. Senyals horaris pel carilló. Lectura dels editorials o cròniques diàries de *L'Autonomista* i *Front*.  
A les 19'15. Diari parlat *L'Espurna* del P. O. U. M. (Informació de darrera hora dels fronts).  
A les 19'40. — Emissió del Partit Sindicalista.  
A les 20. — Diari parlat C. N. T. — F. A. I. (Informació dels)  
A les 20'25. — Notes facilitades per la Comissaria de la Generalitat a Girona.

A les 20'40. — Servei especia d'informació de Ràdio Associació de Catalunya.

A les 21. — Comunicat oficial de la nit i altres informacions, des del Palau de la Generalitat. — Emissió del Comissariat de Propaganda de la Generalitat.

A les 21'20. — Música variada, en discos.

A les 22. — Comunicats oficials dels Ministeris de a Guerra i de Marina i Aire, des de Madrid. — Servei d'informacions de R. A. de C. (eventual).

A les 22'20. — Música, selecta, en discos.

A les 23. — Fi de l'emissió.

\*\*\*  
**EMISSIÓ DE SOBRETAULA**

A les 13. — Obertura. Senyals pel carilló. — Música variada, en discos.

A les 13'45. — Emissió de la Delegació d'Estat Català, a Girona.

A les 14. — Comunicat oficial del matí i sumari del "Diari Oficial" des del Palau de la Generalitat. — Emissió del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya.

A les 14'20. — Servei d'informacions de Ràdio Associació de Catalunya (eventual).

A les 14'30. — Notes facilitades per la Comissaria de la Generalitat a Girona.

A les 15. — Fi de l'emissió.

## Les armes republicanes segueixen avançant per l'Alcàrria

Madrid, 10. — La jornada ha acabat sense que hi hagi hagut variacions a les línies dels fronts propers a la capital. Les forces republicanes que actuen a la zona de la Ciutat Universitària i Pont dels Francesos han mantingut a ratlla els facciosos, quan aquests han tractat d'hostilitzar. L'aviació republicana ha continuat, com en dies enrrera, els seus serveis de reconeixement, i ha castigat fortament els renegles enemics.

Hom digué ahir que a la part nord de Guadalajara havien tingut lloc operacions d'importància. Aquestes encara no han acabat, i per tant, és prematur parlar d'avanços considerables en aquest sector. Tanmateix les armes republicanes marxen victorioses. L'alt comandament no ha considerat encara el moment d'iniciar una ofensiva a fons que s'oposi als propòsits observats per algunes concentracions de forces faccioses a Guadalajara. Durant la tarda, al front d'Alcàrria la tranquil·litat ha estat absoluta.

# Ales negres a la costa catalana

## Quatre aparells facciosos sobre Port-Bou

**Tres trimotors i un caça han llançat unes seixanta bombes sobre la població i estació. — Tres morts i alguns ferits**

Comunicat oficial de la conselleria de Defensa de les comarques gironines:

"A les quatre i mitja d'aquesta matinada han volat sobre Port-Bou tres trimotors i un caça enemics. Han evolucionat per espai de mitja hora sobre la població, llançant unes seixanta bombes, algunes d'elles incendiàries.

Una de les bombes ha caigut sobre una casa on vivien un carrabiner anomenat Romuald, amb la seva muller i un fill. A conseqüència de l'explosió tots tres han mort.

Han resultat ademés sis ferits afortunadament lleus.

Després de llançades les bombes, de les quals se n'han recollit fins ara setze que no han fet explosió, els aparells facciosos feren funcionar llurs metralladores, repllicant sense eficàcia a les nostres.

L'objectiu dels aparells facciosos era l'estació; alguns dels projectils han alcançat la via morta, destruint dos vagons de patates i un de bucois de vi.

Abans del bombardeig de Port-Bou, els avions enemics havien llançat ja unes deu bombes sobre un tren de mercaderies que, en direcció a Port-Bou, es trobava prop de Llansà, sense que aquest bombardeig tingués cap efecte.

Girona 10 maig 1937. — El conseller delegat de Defensa, *Pey Sardà*.

republicana bombardejà, amb bon resultat, Bricias i la plaça de braus de Burgos, on foren observades concentracions enemigues.

L'aviació facciosa efectuà diversos vols i bombardejà algunes de les nostres posicions, amb resultat nul. ASTURIÉS. — Foc de fusell i canó a L'Escamplero. S'hi han sostingut duels d'artilleria, sense conseqüències per la nostra banda.

AGRUPACIO SUD TEIX. — Al front del Sud del Teix continuà l'enèrgic atac de les forces republicanes, que desallotjaren els facciosos de les seves posicions. Les nostres línies foren millorades notablement, i els traïdors sofriren un dur càstic.

Als altres fronts, no hi ha hagut novetat.

**Estudiants danesos a Madrid**

Madrid, 10. — Ha arribat a Madrid una delegació d'estudiants danesos que porten a llurs camarades espanyols la solidaritat dels escolars d'aquell país en la lluita contra el feixisme.

Han visitat els tallers de propaganda plàstica de l'Associació d'Alumnes de Belles Arts F.U.E. i s'han meravellat de la campanya realitzada en pro de la guerra. També han visitat la caserna del Regiment d'Infanteria n.º 4.

**El general Miaja no té cap notícia d'interès**

Madrid, 10. — El general Miaja ha rebut avui als periodistes i els ha dit que no tenia cap notícia d'interès per a comunicar en relació amb els fronts de lluita.

**Les operacions del front de Toledo**

Madrid, 10. — Continua l'ofensiva a tots els fronts del Centre, iniciada ahir per les forces republicanes.

Els objectius assenyalats pel comandament es van acomplint amb veritable encert. La tasca que estan realitzant les forces republicanes queda palesada amb el que ha passat al sud del Teix, als voltants de Toledo. Divendres, l'enemic, que tenia concentrades bastantes forces i material, es llançà a un atac a fons per tal de desorganitzar uns fronts de Toledo de la pressió intensa dels nostres soldats. Especialment li interessava allunyar les nostres bateries per a poder restablir el treball a la destruïda fàbrica d'armes. L'operació, preparada amb ciència, tingué dues fases. Durant la primera, les tropes republicanes varen cedir un xic davant la pressió, defensant-se des de les posicions de segona línia. Una vegada passada l'empenta inicial va començar el contraatac amb tota violència, i els facciosos varen haver de retrocedir severament castigats. Va cooperar eficaçment a l'operació com ja ha estat dit, el tren blindat que atacà la reraguarda enemiga.

Ahir l'exèrcit lleial reprengué l'atac i els invasors perderen enterament la mica de terreny conquistat el dia abans. Aquesta situació favorable per a les armes del poble ha continuat el matí d'avui, i l'enemic continua perdent homes i material.

Pel que fa a Toledo, segueix sota el foc dels nostres canons i a l'abast de la nostra mà. Igual passa a la Ciutat Universitària. Els continuats atacs dels rebels per a obrir-se pas fins els recintes que ocupen els sitiats a l'Hospital Clínic i a l'Asil de Santa Cristina, resulten estèrils, i la situació cada vegada és més favorable a l'exèrcit republicà.

L'avantatge de les nostres armes és remarcat per la intensificació que es produeix aquests dies en l'evasió de soldats de les línies rebels i que en alguns sectors és molt important.

cedeixi a una vigorització de la Societat de Nacions.

**Per a protegir l'evacuació de Bilbao**

San Juan de Luz, 10. — Amb direcció el golf de Biscaia ha sortit badia quatre vaixells de guerra francesos: el cuirassat "Bretagne", el creuer "Emili Bertin", el contratorpediner "Terrible" i el vaixell d'aviso "Somme".

**No volen ni els braus de Franco**

Beziers, 10. — Aquesta tarda, durant la cursa de braus unes cent persones han protestat públicament contra la compra de braus al territori espanyol dominat pel general facciosa Franco.

**Després del bombardeig de Guernica**

El senyor Picavea, representant del Govern basc a París, diu al "Manchester Guardian". "Les autoritats basques de París reberen, sis setmanes enera, un advertiment per part de persones que deien estar en contacte estret amb el Govern alemany, sobre el que esdevindria als bascos; hom els advertí, també, que Guernica seria destruïda si no feien una pau separada amb els rebels. Aquestes persones deien que hom enviaria un centenar d'aeroplans contra el País Basc".

I vegeu el que diu, en una segona crònica, el corresponsal del "Times" davant el desmentiment dels facciosos:

"He parlat amb centenars de persones sense llar i sense recursos, totes m'han donat la mateixa descripció dels esdeveniments; he vist i mesurat els enormes sots de les bombes a Guernica, els quals, jo vaig passar per la ciutat el dia abans, puc testificar que encara no hi eren.

Les bombes incendiàries alemanyes d'alumini que foren trobades a Guernica duïen la marca "Rheindorf, 1936". Els tipus d'aeroplans alemanys foren els "Junkers" 32" (aparells pesats de bombardeig), els "Heinkel 111" (aparells mitjans de bombardeig) i el "Heinkel 51" (de caça). Jo personalment vaig ésser metrallat per sis caces en un gran sot de bomba a Arbàcegui-Guerricaiz, quant aquests retornaven de Guernica".

**¡¡HAY QUE FORTALECER LA ECONOMIA NACIONAL!!**

*El dinero guardado no produce ninguna ventaja.*

*No está seguro. Sufre igual las contingencias de la Hacienda, y daña la economía nacional.*

*La Caja Postal de Ahorros tiene la garantía del Estado.*

*Produce un interés del 3 por ciento anual.*

*El dinero que ingreséis en la Caja Postal es de libre disposición.*

*Con una libreta de la Caja Postal de Ahorros se opera en todas las Oficinas de Correos de España.*

*¡Acostumbraos a depositar vuestros ahorros en la Caja Postal!*

*Secreto absoluto y firme garantía.*

## BARCELONA

**Comunicat oficial del front d'Aragó**

Barcelona (2 tarda). — El cap de l'exèrcit de l'est ha dirigit al president de Catalunya el següent comunicat:

"Res de nou a tots els fronts. S'han passat als nostres rengles procedents del camp facciosa quatre soldats i dos paisans.

Aquest matí quatre trimotors facciosos han bombardejat Port-Bou i han produït danys materials i algunes víctimes.

**Telegrames d'adhesió**

Barcelona (2 tarda). — Durant tot el matí s'han rebut a la secretaria de la Presidència, gran quantitat de telegrames d'adhesió al govern de la Generalitat i demanant la unitat.

**Toreski és mort**

Barcelona (2 tarda). — La notícia és colpidora. Josep Torres (Toreski) ha deixat d'existir. Una greu malaltia havia minat paulatinament el seu organisme. Anit passada traspassà a casa seva, des d'on feia algun temps que no s'en movia fent les seves emissions per telèfon.

L'espiker de Ràdio Barcelona era conegut de tots els catalans; el creador del popular "Miliu" s'havia fet cèlebre per la seva originalitat, oi més quan aquesta era posada al servei de la beneficiència. La seva imaginació profunda feia que ningú pogués escapar-se de la rialla ni de deixar el caritatiu óbol que anava tot seguit a la llar treballadora necessitada.

L'enterrament del company batallador infadigable des del punt de vista on ell estava situat s'efectuarà demà a les 11 del matí.

## MADRID

**Comunicat oficial de Marina i Aire**

València, 10. — Comunicat de Marina i Aire:

SECTOR DEL NORD. — Una esquadrilla protegida per alguns caces ha bombardejat el poble de Bricias i algunes altres posicions enemigues al front de Burgos.

SECTOR SUD. — Ahir, la nostra aviació va bombardejar les posicions enemigues de Cogollos i altres de properes, on s'hi produí un incendi que durà prop de dues hores.

Aquesta, tarda, a les quatre, una esquadrilla de quatre aparells ha bombardejat les casernes de Còrdova i les ha destruït completament. Una altra de les nostres esquadrilles s'ha presentat a les 6'10 de la tarda, també sobre Còrdova, i ha bombardejat la fàbrica de municions. Dues bombes han caigut a la via ferrada i les altres dintre de la fàbrica.

SECTOR DEL CENTRE. — Aquesta tarda, durant un servei de reconeixement per un dels nostres bimotors, ha estat bombardejada la fàbrica d'armes de Toledo.

**Comunicat de Guerra**

Madrid, 10. — Comunicat de guerra:

EXERCIT DEL CENTRE. — En els diferents fronts d'aquest Exèrcit, foc de fusell i de canó, amb duel d'artilleria, sense baixes per la nostra part. Es passaren a les nostres files deu soldats procedents del camp facciosa.

EXERCIT DE L'EST. — Lleugers tiroteigs sense importància als diferents fronts. Es passaren a les nostres files sis soldats amb armament.

EXERCIT DEL NORD. — Euskadi. — Pel front nord de Guipúscoa les nostres tropes combateren amb gran intensitat i encert i neutralitzaren la intensa pressió enemiga. L'aviació

## ESTRANGER

**Noruega, Suècia, Dinamarca i Finlàndia protesten de les extralimitacions dels vaixells de Franco**

Els vaixells rebels cada dia en fan de noves. Les gosadies dels vaixells franquistes són verament inaudites. Per a ells les convencions internacionals referent a la navegació i les reglamentacions marítimes no són sinó papers mullats. Talment com feren els alemanys respecte de Bèlgica en iniciar-se la gran guerra.

Davant les repetides extralimitacions dels vaixells rebels davant les imposicions per la força a navilis mercants, fent-los canviar de ruta per tal d'apoderar-se del carregament, gairebé sempre gèneres alimentosos, davant aquest estat de coses, Noruega, Suècia, Dinamarca i Finlàndia han presentat simultàniament una ferma protesta davant el representant diplomàtic de Franco a Lisboa.

Noruega ha demanat que li siguin indicades quines mesures pendrà la Junta de Burgos per tal que cessin aquests actes contraris a to-

ta llei. A més, ha fet constar en la protesta que es reserva el dret de demanar indemnització pels danys experimentats deguts a l'actuació dels vaixells rebels.

**Unes manifestacions de Delbos política exterior**

Saint-Dizier, 10. — En una manifestació popular organitzada pel Cercle Republicà de l'Alt Marne, Ivon Delbos ha pronunciat un parlament en el qual ha fet al·lusió a la política exterior.

Després de passar revista de les guerres que ha patit França, diu: "El poble de França i el seu Govern són fidels partidaris de la pau. En la seva tasca encaminada a mantenir aquesta pau, el Govern necessita l'ajut de tots els francesos".

Examinant la situació europea i mundial, l'orador es felicita de la unió, cada dia més estreta, entre Anglaterra i França. Esmenta, després, les perfectes relacions diplomàtiques entre França, Estats Units i la URSS.

Acabà fent vots perquè es pro-

Quan les masses s'aixequen...

# L'ESPURNA

una plena justificació les impulsa.

PORTANTVEU DEL P.O.U.M. A LES COMARQUES GIRONINES

## Sols la revolució socialista es garanteix la garantia de l'ensenyança dels nostres fills

Espanya havia estat sempre un país en el qual la cultura, el saber dels seus habitants, tenia molt que desitjar. Pot dir-se que en aquest aspecte, anava a la cua de les altres nacions europees. L'ensenyança dels infants de la classe treballadora havia preocupat ben poc als dirigents dels destins d'Espanya.

El concepte cultural que les nacions estrangeres tenien dels espanyols era ben migrat. Entre el règim monàrquic, dictatorial i republicà no havia existit cap mena de diferència. Sols la revolució socialista podia donar als fills dels obrers la cultura a la qual tenien dret; sols un 19 de Juliol podia obrir un nou camí a l'ensenyança espanyola. I així fou en efecte.

Pocs dies després de les glorioses jornades de Juliol, es formava a Catalunya el Comitè de l'Escola Nova Unificada. La part sana del Magisteri, coneixedor del seu deure, s'unia al ritme revolucionari i ovirava per l'escola, per l'infant un pervindre de felicitat. Nous projectes, noves orientacions, multiplicació d'escoles, ni un infant al carrer, ensenyança per tothom... Les perspectives eren falagueres i immillorables.

El pla d'ensenyament del C. E. N. U. prometia elevar Catalunya a un nivell cultural que res no tindria d'envejar a les altres nacions.

Passen dies, però, i l'entusiasme dels primers moments s'apaga.

Al camp polític la revolució marxa enrera i com a conseqüència, degut a l'estreta relació que existeix entre la vida social i cultural, en el camp cultural també es manifesta una davallada.

La revolució troba en el seu camí el reformisme amagat en les fileres d'un partit que es diu revolucionari i no vol ésser ni socialista, ni comunista, ni marxista.

El C. E. N. U. és sabotejat per

aquests mateixos elements que volen aturar la revolució.

La massa revolucionària del Magisteri defensa el C. E. N. U. a tort i dret i demana el traspass total de l'ensenyament a Catalunya, única manera de garantia als treballadors que llurs fills tindran tot el saber necessari.

Però, maniobres polítiques pugnen perquè l'ensenyança catalana passi tota a dependre del govern central.

El reformisme havia elaborat un pla a fi d'ofegar la revolució que ha

culminat en les doloroses jornades de la setmana passada.

Aquesta provocació de la contrarrevolució i la reacció de la classe treballadora que ha demostrat als agents filofeixistes que els obrers estaven al seu lloc i que ara volen fer-se passar per unes jornades de demència, ens ha portat la pèrdua de les Conselleries de Defensa i Ordre Públic.

Un fet semblant pot arrancar de les nostres mans l'ensenyança personificada en el C. E. N. U.

Treballadors: sols el triomf de la revolució socialista pot acabar amb aquest estat de coses.

Obrers!, defensant la revolució, defensem l'ensenyança dels nostres infants. Volem per als nostres fills més pa i més escoles.

A. A.

## Però, quan les masses s'aixequen...

El setembre de 1870, mig any abans de la Comuna, Marx havia previngut als obrers francesos que la insurrecció seria una bogeria, com escrigué en l'allocució la Internacional. Posà al descobert, per endavant les il·lusions nacionalistes respecte a la possibilitat d'un moviment inspirat en l'esperit de 1792... però, quan les MASSES S'AIXEQUEN, Marx vol caminar amb elles, aprendre amb elles en el curs de la lluita, i no marejar-les amb sermons.

Comprendre que l'intent de determinar per endavant les possibilitats amb ABSOLUTA PRECISIÓ fóra xerrameca o pedanteria irremeiable. Posa per damunt de tot el fet que la classe obrera heroicament, amb el seu esperit de sacrifici i la seva iniciativa, CREA història universal.

Marx mirava aquesta història des del punt de mira dels que la CREEN sense poder preveure INFALIBLEMENT les possibilitats, i no des del punt de mira de l'intel·lectual filisteu que sermoneja: «era fàcil preveure-ho no s'havia d'haver fet...» Marx sabia apreciar àdhuc que, en la història, sol haver-hi moments en què una lluita desesperada de les masses encara que sigui per una causa sense perspectives és NECESSARIA per a la ulterior educació d'aquestes masses i per a prepara-les per a una lluita propera.

(Pròleg de Lenin a la traducció Russa de les cartes de Marx a Kugelmann)

## Fulleró de L'Espurna 77 - El Taló de Ferro

dir-me el bisbe. Quedà sorpresa de veure'm, però em féu un signe cordial de benvinguda, sense distreure's, però, de cosir un pantalon d'home, que tenia a la falda. A prop d'ella, per terra n'hi havia tota una pila de semblants. El bisbe va adonar-se de que no hi havia ni carbó ni llenya, i sortí de pressa per a anar-ne a comprar.

—Jo vaig agafar un pantalon i examina-va el seu treball.

—Sis-cents, senyora, va dir tot fent anar el cap pausadament i sense parar de cosir. Cosia amb lentitud, però sense aturar-se ni un segon. No semblava sinó que el seu mot d'ordre fos: «cosir, cosir i sempre cosir».

—Per tota aquesta feina és tot el que us paguen? vaig preguntar-li estranyada. Quant temps hi passeu per cada pantalon?

—Si, és tot el que donen, va respondre. Sis-cents per la finició de cada un que representa dues hores de treball... Però el patró no ho sap això, — va afegir vivament —,

deixant veure la seva recança de comprometre's. No vaig gaire depressa. Tinc reumatismes a les mans. Les xicotes joves són més hàbils que jo. Amb la meitat de temps en tenen prou per a acabar-ne un. L'amo del negoci és un bon home. Em deixa emportar el treball a casa, ara que sóc vella i que el soroll de la màquina em mareja. Si no fos tan bò em moriria de gana...

«Si, les que treballen al taller tenen vuit cents. Però, que hi voleu fer? No hi ha prou feina per a les joves, les velles no fem falta... Moltes vegades només me'n donen un. Altres vegades, com avui, en tinc d'acabar vuit abans de que tanquin.»

Vaig preguntar-li quantes hores treballava, i em digué que això anava segons les temporades.

—L'estiu, quan hi ha molta demanadisa, treballa des de les cinc del matí fins a les nou de la vetlla. Però l'hivern, fa fred, no arribo a desenrampar-me les mans. Llavors em cal treballar fins a més tard, molt sovint fins a mitja nit.

«Si, la temporada d'estiu és dolenta. Els temps són difícils. Déu deu estar enfadat. Aquesta és la primera feina que el patró m'ha donat aquesta setmana... Es veritat; no es pot menjar gaire quan no hi ha feina. Ja hi estic acostumada. He cosit tota la meua vida, en el meu poble quan era jove, i després aquí a Sant Francisco, des de fa trenta anys...»

«Quan hom pot arribar a pagar el lloguer tot va bé. El propietari és molt bon home, però cal que cobri el lloguer. Es ben just, no us sembla? Només en fa pagar tres dollars d'aquesta cambra. No és car. Però em veig amb molts treballs per a aplegar tres dollars cada mes.»

I va deixar de parlar, sense deixar de cosir tot fent anar el cap.

—Deveu anar molt en compte amb les despeses guanyant el que guanyeu.

Féu un signe d'aprovació.

—Un cop pagat el lloguer, encara no em puc queixar. Naturalment, no es pot comprar ni carn, ni llei pel cafè. Però es pot

fer un àpat al dia, i devegades dos i tot. Aquestes últimes paraules les havia pronunciades amb un polset d'orgull, amb una vaga esperança d'èxit. Però, mentre continuava cosint silenciosament, vaig veure com els seus ulls s'anaven entristint, els seus ulls bondadosos, i com els seus llavis s'anaven incorvant. La seva mirada esdevenia llunyana. Amb rapidesa va eixugar el baf que la privava de cosir.

«No. No és la fam la que us trenca el cor, va explicar. Hom s'hi acostuma. Es pel meu fill que ploro! Es la màquina que me l'ha morta! Bé és veritat que treballava molt, que treballava massa, però no m'hi puc arribar a aconseguir. Era molt forta. Encara era jove, només tenia quaranta anys; només en feia trenta que treballava. Havia començat molt joveneta, és veritat; el meu home s'havia mort. La caldera de la fàbrica havia fet explosió. I què podíem fer? Pobreta, només tenia deu anys, però era molt ròbusta per a la seva edat. Es la màquina de cosir que l'ha morta. Si, és ella

G U I O

per GRACIETA

## El problema del "canvi"

Algunes companyes ens fan present la conveniència d'assabentar l'Ajuntament del conflicte que la manca de monedes de plata, pessetes, principalment, ha creat al comerç de la nostra ciutat.

Es mostren, amb raó, queixoses de les dificultats que troben per a proveir-se puix que alguns botiguers de queviures per tal de solucionar aquest problema, lliuren al comprador un tiquet que equival a la quantitat del canvi, el que suposa no poder disposar de la mateixa. Les dones treballadores que porten el diners comptats per a les despeses del dia, no poden, naturalment, entretenir una, dos o tres pessetes en el calaix del botiguer. Aquestes manquen per altra cosa. Així és que es veu obligada a prescindir del producte.

Res no tenim a dir respecte la solució del tiquet, doncs comprem, i les companyes són les primeres en reconèixer-ho, que si conflicte suposa per al que compra, encara ho suposa més pel que

ven. El comerciant aconseguirà així superar les seves dificultats, malgrat que la parroquiana obrera no arribi a vèncer les seves i deixi de proveir-se.

Per la nostra part, havem pogut constatar les inconveniències que la manca de monedes per al canvi, comporta.

Suposem que l'autoritat de Girona les coneix, igualment.

Només voldríem demanar-li que ens fes la mercè de buscar-li una solució; una solució naturalment, que acontentés a tots. Potser la mateixa que alguns Ajuntaments de la rodalia han imposat. O una altra. El cas és que aquesta vingui i que vingui aviat.

## Llegim a "Treball"

«Els luctuosos fets ocorreguts a Barcelona han tingut salvatge repercussió en algunes ciutats i pobles de Catalunya, on els camarades no pogueren defensar-se dels assassins.

No tolerarem que els covards, al fugir de Barcelona, caiguin sobre les comarques catalanes.

Es precís que els camarades es defensin per tots els mitjans i que preparem forces per a acudir a la seva ajuda».

Estem d'acord amb el col·lega, especialment a l'anotar —segons llegim al "Noticiero" de dissabte—, que a plena carretera de Lleida a Madrid, han estat trobats els cadàvers de Salvador Calavera Ortiz, de la C.N.T. i d'Antoni Vidal, del P.O.U.M.

També sabem que a Tarragona han estat afusellats pels socialistes i guàrdies d'assalt varis companys nostres que tenien presoners.

Es precís acabar amb aquesta ratxa de terrorisme!

Del "Boletín de la C.N.T.-F.A.I."

## Para la Història

El dia 6 del mes en curso, a las once de la mañana, por medio de la emisora del P.S.U. de Barcelona, fué transmitido el siguiente despacho:

«Muerte Sesé. Vigilantes y preparar bien. Espero tendremos un gran triunfo. Daré datos a las cuatro de la mañana, sin perjuicio de comunicar antes si fuera preciso.»

El resto del despacho, cifrado, ha sido entregado al Comisario de Orden público de la República en Catalunya.

Sin comentarios.

Del «Boletín de la C.N.T.-F.A.I.»